

STATISTIČKI PRILOG

STATISTIČKA SLIKA ŽENA I MUŠKARACA U EVROPI

Imajući u vidu sve veći interes stručne, ali i šire javnosti za proučavanje rodne statistike (analiza rodni aspekata statistike treba da ukaže da li je u društvu prisutna polna diskriminacija), u radu su prikazani podaci koji se odnose na položaj žene u društvu.

U prilogu, koji sadrži 12 tabela su prikazani statistički podaci o ženama i muškarcima za ukupno 35 zemalja. Tabele prikazuju podatke demografske statistike (ukupno stanovništvo po polu, udeo mladih i starih po polu, stope fertiliteta, očekivano trajanje života), obrazovne statistike (pismenost, nivoi obrazovanja, nastavni kadar), ekonomske statistike (aktivno stanovništvo po polu, nezaposleni po polu) i društveno-politički položaj žene (procenat žena u parlamentu). Radi bolje preglednosti izostavljene su populaciono manje zemlje (Andora, Lihtenštajn, Luksemburg, Malta, Monako, San Marino i Vatikan) kao i one za koje nije bilo dovoljno raspoloživih podataka (Crna Gora i Moldavija).

Autor statističkog priloga je Ivan Marinković.

Tabela 1.
Ukupno stanovništvo 1. januara 2006. godine

Država	Stanovništvo (u hiljadama)			Stopa feminiteta (žene na 100 muškaraca)
	ukupno	žene	muškarci	
Albanija	3147	1587	1560	102
Austrija	8205	4189	4016	104
Belgija	10437	5315	5122	104
Belorusija	9700	5171	4529	114
Bosna i Hercegovina	3912	2013	1899	106
Bugarska	7671	3959	3712	107
Češka	10209	5239	4970	105
Danska	5446	2750	2696	102
Estonija	1325	716	609	118
Finska	5262	2684	2578	104
Francuska	60723	31145	29578	105
Grčka	11140	5636	5504	102
Holandija	16367	8240	8127	101
Hrvatska	4556	2363	2193	108
Irska	4210	2115	2095	101
Island	297	149	149	100
Italija	58140	29920	28219	106
Letonija	2295	1246	1050	119
Litvanija	3417	1824	1593	115
Mađarska	10071	5277	4794	110
Makedonija	2037	1021	1016	100
Nemačka	82716	42308	40408	105
Norveška	4643	2336	2307	101
Poljska	38499	19834	18664	106
Portugalija	10545	5446	5099	107
Rumunija	21629	11093	10536	105
Rusija	142537	76458	66080	116
Slovačka	5401	2782	2619	106
Slovenija	1966	1006	960	105
Srbija	7396	3801	3595	106
Španija	43379	22075	21304	104
Švajcarska	7264	3748	3516	107
Švedska	9070	4567	4503	101
Ukrajina	45986	24935	21051	118
Velika Britanija	59847	30589	29258	105

Izvor: <http://unstats.un.org>, a za Srbiju dokumentacija Centra za demografska istraživanja IDN.

Tabela 2.
Udeo mladih do 15 godina i udeo starih u ukupnom stanovništvu (u %), po polu, 2005.

Država	Do 15 god.	60 ili više god.	
	ukupno	žene	muškarci
Albanija	27	13	11
Austrija	16	26	20
Belgija	17	25	20
Belorusija	15	23	14
Bosna i Hercegovina	17	21	17
Bugarska	14	25	20
Češka	15	23	17
Danska	19	23	19
Estonija	15	26	16
Finska	17	24	18
Francuska	18	24	19
Grčka	14	25	21
Holandija	18	21	17
Hrvatska	16	25	18
Irska	20	16	14
Island	22	17	15
Italija	14	28	23
Letonija	15	27	17
Litvanija	17	25	16
Mađarska	16	25	17
Makedonija	24	17	14
Nemačka	14	28	22
Norveška	20	22	18
Poljska	16	20	14
Portugalija	16	25	20
Rumunija	15	22	17
Rusija	15	21	12
Slovačka	17	19	13
Slovenija	14	24	17
Srbija	15	25	20
Španija	14	24	19
Švajcarska	16	24	19
Švedska	17	25	21
Ukrajina	15	25	16
Velika Britanija	18	23	19

Izvor: Kao za tabelu 1.

Tabela 3.
Prosečna godišnja stopa fertiliteta (2000-2005)

Država	Stopa adolescentnog fertiliteta (na 1000 žena starih 15-19)	Stopa ukupnog fertiliteta
Albanija	16	2,3
Austrija	14	1,4
Belgija	9	1,7
Belorusija	28	1,2
Bosna i Hercegovina	24	1,3
Bugarska	46	1,2
Češka	12	1,2
Danska	7	1,8
Estonija	24	1,4
Finska	11	1,7
Francuska	14	1,9
Grčka	10	1,3
Holandija	5	1,7
Hrvatska	15	1,4
Irska	15	1,9
Island	19	2,0
Italija	7	1,3
Letonija	18	1,3
Litvanija	22	1,3
Mađarska	22	1,3
Makedonija	25	1,5
Nemačka	11	1,3
Norveška	10	1,8
Poljska	15	1,3
Portugalija	20	1,5
Rumunija	36	1,3
Rusija	30	1,3
Slovačka	21	1,2
Slovenija	6	1,2
Srbija	25	1,6
Španija	10	1,3
Švajcarska	5	1,4
Švedska	7	1,6
Ukrajina	30	1,1
Velika Britanija	28	1,7

Izvor: <http://unstats.un.org>, a za Srbiju Statistički godišnjak Srbije, 2006, RZS.

Tabela 4.
Očekivano trajanje života (2000-2005)

Država	Očekivano trajanje života pri živorodenju		Očekivano trajanje života pri starosti od 60 god.	
	žene	muškarci	žene	muškarci
Albanija	77	71	21	17
Austrija	82	76	24	20
Belgija	82	76	25	20
Belorusija	74	62	19	14
Bosna i Hercegovina	77	71	20	17
Bugarska	76	69	20	16
Češka	79	72	21	17
Danska	79	75	22	19
Estonija	77	65	21	15
Finska	82	75	24	19
Francuska	83	76	26	20
Grčka	81	76	23	20
Holandija	81	76	24	19
Hrvatska	78	71	21	17
Irska	80	75	23	19
Island	83	79	25	22
Italija	83	77	25	21
Letonija	77	66	22	15
Litvanija	78	66	22	16
Mađarska	77	68	21	16
Makedonija	76	71	20	17
Nemačka	81	76	24	19
Norveška	82	77	24	21
Poljska	78	70	22	17
Portugalija	81	74	23	19
Rumunija	75	68	20	16
Rusija	72	59	19	14
Slovačka	78	70	21	16
Slovenija	80	73	23	18
Srbija	75	70	19	16
Španija	83	76	25	20
Švajcarska	83	78	26	21
Švedska	82	78	24	21
Ukrajina	72	60	19	14
Velika Britanija	81	76	23	20

Izvor: Kao za tabelu 1.

Tabela 5.
Udeo pismenih u ukupnom stanovništvu (u %)

Država	God.	Stanovništvo (15+)		Mladi (15-24)	
		žene	muškarci	žene	muškarci
Albanija	2001	98	99	99	99
Belorusija	1999	99	100	100	100
Bosna i Hercegovina	2000	94	99	100	100
Bugarska	2001	98	99	98	98
Estonija	2000	100	100	100	100
Grčka	2001	94	98	99	99
Hrvatska	2001	97	99	100	100
Italija	2001	98	99	100	100
Letonija	2000	100	100	100	100
Litvanija	2001	100	100	100	100
Makedonija	2002	94	98	98	99
Rumunija	2002	96	98	98	98
Rusija	2002	99	100	100	100
Srbija	2002	94	99	99	99
Ukrajina	2001	99	100	100	100

Izvor: <http://www.uis.unesco.org>, a za Srbiju *Žene i muškarci u Srbiji, 2005*.

Napomena: tabela sadrži samo one zemlje koje vode statistiku o pismenosti stanovništva.

Tabela 6.
Obuhvat osnovnim obrazovanjem 2004 (u %)

Država	Udeo osnovaca u ukupnom broju dece odgovarajuće starosti ^a		Udeo devojčica-osnovaca u ukupnom broju upisanih osnovaca
	devojčice	dečaci	
Albanija ²⁰⁰³	95	96	48
Austrija	49
Belgija	99	99	49
Belorusija	88	91	48
Bosna i Hercegovina
Bugarska	95	96	48
Češka	48
Danska	100	100	49
Estonija	94	94	48
Finska	99	99	49
Francuska	99	99	49
Grčka	99	100	48
Holandija	98	99	48
Hrvatska ²⁰⁰³	87	88	49
Irska	96	96	48
Island	98	100	49
Italija	99	99	48
Letonija	48
Litvanija	89	90	49
Mađarska	88	90	48
Makedonija	92	92	48
Nemačka	49
Norveška	99	99	49
Poljska	98	97	49
Portugalija	99	99	48
Rumunija	92	92	48
Rusija	92	91	49
Slovačka	48
Slovenija	98	98	49
Srbija	98	98	49
Španija	99	100	48
Švajcarska	94	94	49
Švedska	98	99	49
Ukrajina	82	82	49
Velika Britanija	99	99	49

Izvor: <http://www.uis.unesco.org>; a za Srbiju izračunato prema podacima iz *Statističkog godišnjaka Srbije, 2006*, RZS, i na osnovu procena autora o broju dece - učenika osnovnih škola iz kontingenta interno raseljenih lica.

a: Neka deca školoobaveznog uzrasta mogu biti u drugim nivoima obrazovanja, tako da razlika do 100 ne mora predstavljati procenat dece koja ne pohađaju osnovnu školu.

Tabela 7.
Obuhvat srednjim obrazovanjem 2004. (u %)

Država	Udeo srednjoškolaca u ukupnom broju dece odgovarajuće starosti		Udeo devojčica-srednjoškolaca u ukupnom broju srednjoškolaca
	devojčice	dečaci	%
Albanija ²⁰⁰³	73	75	48
Austrija	47
Belgija ²⁰⁰³	97	96	48
Belorusija	88	87	49
Bosna i Hercegovina
Bugarska	87	90	48
Češka	49
Danska	94	91	50
Estonija	91	89	49
Finska	94	94	50
Francuska	97	95	49
Grčka	88	85	48
Holandija	90	89	48
Hrvatska ²⁰⁰³	86	84	49
Irska	89	84	51
Island	88	85	50
Italija	93	92	48
Letonija	49
Litvanija	93	93	49
Mađarska	90	91	49
Makedonija ²⁰⁰²	80	82	48
Nemačka	48
Norveška	97	96	49
Poljska	92	89	49
Portugalija ²⁰⁰³	87	78	51
Rumunija	82	80	49
Rusija	49
Slovačka	49
Slovenija	95	94	49
Srbija	81	79	49
Španija	99	95	50
Švajcarska	80	86	47
Švedska	100	97	49
Ukrajina	84	83	48
Velika Britanija	97	93	49

Izvor i napomena: Kao za tabelu 6.

Tabela 8.
Obuhvat univerzitetskim obrazovanjem 2004. (u %)

Država	Odnos studenata i odgovarajuće starosne grupe stanovništva ^a		Udeo žena-studenata u ukupnom broju studenata
	žene	muškarci	
Albanija ²⁰⁰³	20	13	62
Austrija	54	46	53
Belgija	69	57	54
Belorusija	71	51	57
Bosna i Hercegovina
Bugarska	44	38	52
Češka	45	41	51
Danska	87	61	58
Estonija	82	49	62
Finska	98	82	53
Francuska	63	49	55
Grčka	86	73	52
Holandija	62	57	51
Hrvatska ²⁰⁰³	42	35	53
Irska	66	51	55
Island	79	44	64
Italija	72	54	56
Letonija	94	55	62
Litvanija	89	57	60
Mađarska	70	50	57
Makedonija	33	23	57
Nemačka
Norveška	98	64	60
Poljska	72	51	58
Portugalija	65	49	56
Rumunija	45	36	55
Rusija	79	58	57
Slovačka	40	33	54
Slovenija	86	62	57
Srbija	49	37	56
Španija	72	59	54
Švajcarska	42	52	45
Švedska	102	66	60
Ukrajina	71	60	54
Velika Britanija	70	51	57

Izvor: Kao za tabelu 6.

a: Dat je odnos ukupnog broja studenata (sve starosne grupe su uključene) i ukupnog stanovništva pet generacija kojima pripada najveći broj redovnih studenata.

Tabela 9.

Procenat žena nastavnika u osnovnim i srednjim školama i univerzitetu, 2004.

Država	Osnovna škola	Srednja škola	Više škole i fakulteti
Albanija ²⁰⁰³	76	56	41
Austrija	91	61	29
Belgija	78	58	40
Belorusija	99	79	55
Bosna i Hercegovina
Bugarska	93	77	45
Češka	84	68	39
Danska	64	48	...
Finska	76	...	45
Francuska	81	59	39
Grčka	62	56	36
Holandija	...	44	34
Hrvatska ²⁰⁰³	90	67	37
Irska	83	...	39
Island	78	62	44
Italija	95	66	33
Letonija	97	82	55
Litvanija	98	81	53
Mađarska	96	71	39
Makedonija	69	52	44
Nemačka	83	56	34
Norveška	73	58	37
Poljska	85	70	...
Portugalija	82	69	42
Rumunija	87	66	42
Rusija	99	80	54
Slovačka	92	77	40
Slovenija	97	71	33
Srbija	72	62	31 ^a
Španija	69	55	38
Švajcarska	78	39	27
Švedska	81	57	42
Ukrajina	98	79	...
Velika Britanija	81	60	38

Izvor: <http://www.uis.unesco.org>; a za Srbiju Statistički godišnjak Srbije, 2006.

^a: podatak je preuzet iz publikacije *Žene i muškarci u Srbiji, 2005* i odnosi se na 2002. g.

Tabela 10.
Ekonomska aktivnost

Država	God.	Stanovništvo (15+) udeo aktivnih po polu		Udeo žena u grupi aktivnog stanovništva (u %)
		žene	muškarci	
Albanija	2002	49	71	44
Austrija	2004	51	67	45
Belgija	2003	40	56	43
Belorusija	1999	53	66	49
Bosna i Hercegovina
Bugarska	2004	45	55	47
Češka	2005	51	69	44
Danska	2005	74	82	47
Estonija	2003	58	69	49
Finska	2004	63	69	48
Francuska	2004	49	62	46
Grčka	2003	38	61	40
Holandija	2003	56	73	44
Hrvatska	2001	45	62	44
Irska
Island	2002	78	87	47
Italija	2003	37	62	39
Letonija	2005	58	69	48
Litvanija	2004	52	64	49
Mađarska	2005	48	62	46
Makedonija	2004	40	63	39
Nemačka	2004	49	65	44
Norveška	2005	69	76	47
Poljska	2004	48	62	46
Portugalija	2003	55	70	46
Rumunija	2005	47	62	45
Rusija	2004	60	70	49
Slovačka	2004	53	68	45
Slovenija	2004	53	65	46
Srbija	2005	45	63	43
Španija	2005	46	69	41
Švajcarska	2004	59	76	45
Švedska	2005	76	81	48
Ukrajina	2003	58	67	49
Velika Britanija	2004	56	70	46

Izvor: <http://laborsta.ilo.org>; a za Srbiju *Statistički godišnjak Srbije, 2006.*

Tabela 11.
Nezaposleni po polu (u %)

Države	God.	Stanovništvo (15+) udeo nezaposlenih	
		žene	muškarci
Albanija	2003	18	13
Austrija	2004	5	5
Belgija	2004	10	8
Belorusija	2003	4	1
Bosna i Hercegovina	
Bugarska	2004	12	13
Češka	2005	10	7
Danska	2005	6	5
Estonija	2004	9	10
Finska	2004	9	9
Francuska	2004	11	9
Grčka	2003	14	6
Holandija	2003	4	4
Hrvatska	2004	16	12
Irska	2004	4	5
Island	2003	4	3
Italija	2003	12	7
Letonija	2005	8	9
Litvanija	2004	13	11
Mađarska	2005	8	7
Makedonija	2004	38	37
Nemačka	2004	10	12
Norveška	2005	4	5
Poljska	2004	20	18
Portugalija	2003	7	6
Rumunija	2004	7	9
Rusija	2004	8	8
Slovačka	2004	19	17
Slovenija	2004	6	6
Srbija	2005	26	17
Španija	2004	15	8
Švajcarska	2004	5	4
Švedska	2004	5	6
Ukrajina	2004	8	9
Velika Britanija	2004	4	5

Izvor: Kao za tabelu 10.

Tabela 12.
Žene u Parlamentu

Države	Procenat parlamentarnih mesta koje zauzimaju žene			
	1995	1999	2004	2006
Albanija	6	5	6	7
Austrija	24	26	34	34
Belgija	12	23	35	35
Belorusija	29	29
Bosna i Hercegovina	4	...	17	17
Bugarska	13	11	26	22
Češka	10	15	17	16
Danska	33	37	38	37
Estonija	13	...	19	19
Finska	34	37	38	38
Francuska	6	11	12	12
Grčka	6	6	14	13
Holandija	31	36	37	37
Hrvatska	6	8	18	22
Irska	13	12	13	13
Island	25	35	30	33
Italija	15	11	12	17
Letonija	15	17	21	21
Litvanija	7	18	21	22
Mađarska	11	8	10	10
Makedonija	3	8	18	...
Nemačka	26	31	32	32
Norveška	39	36	36	38
Poljska	13	13	20	20
Portugalija	9	13	19	21
Rumunija	4	7	11	11
Rusija	13	10	10	10
Slovačka	15	13	19	16
Slovenija	14	8	12	12
Srbija	3	5	8	12
Španija	16	22	36	36
Švajcarska	18	21	25	25
Švedska	40	43	45	45
Ukrajina	4	8	5	7
Velika Britanija	10	18	18	20

Izvor: <http://unstats.un.org>